

indarbejdede konventionens bestemmelser i dansk ret, foretog man som nævnt ovenfor en almindelig revision af sølovens befragtningskapitel, hvor man på vigtige punkter optog konventionens hovedregler. Dette er således tilfældet i det afsnit under rejsebefragtning, der omhandler bortfragterens ansvar for godset (§§ 118-123). I overensstemmelse med konnossementskonventionens princip indeholder søloven her en almindelig culpaparegel med omvendt bevisbyrde, idet denne er lagt på bortfragteren. Bestemmelserne om bortfragterens ansvar for godset kan ikke fraviges til skade for befragteren i tiden fra lastningen til losningen. Denne tvingende ansvarsregulering er dog begrænset til indenrigsfart, hvormed ligestilles fart imellem de nordiske lande. Til forskel fra konventionen omfatter det tvingende ansvar efter søloven også forholdet mellem parterne i henhold til et certeparti, uanset om der er udstedt konnossement.

Forholdet mellem konnossementslovens regler og sølovens regler er reguleret i førstnævnte lovs § 8, ifølge hvilken konnossementskonventionens regler træder i stedet for de tilsvarende bestemmelser i søloven ved befordring af gods med skib *mellem* Danmark og andre stater, der har tiltrådt konnossementskonventionen eller *fra* Danmark til andre stater, der ikke har tiltrådt konventionen.

Spørgsmålet om en revision af konnossementskonventionen blev taget op til drøftelse i Comité Maritime International på en konference i Rijeka i 1959 og efter yderligere forhandlinger i en underkomite under CMI vedtoges i 1963 på en konference i Stockholm udkast til en protokol om ændringer i konnossementskonventionen, de såkaldte „Visby-regler“, der derefter blev behandlet på den 12. diplomatiske sørets-konference i Bruxelles maj 1967 og februar 1968, hvor der på konferencens 2. session den 23. februar 1968 blev vedtaget en protokol omfattende ændringer i og tillæg til konnossementskonventionen af 1924. Protokollen er optrykt som bilag 5, og konnossementskonventionen, således som denne er ændret ved protokollen („Haag-Visby-reglerne“), er optrykt som bilag 6.

Tillægsprotokollen af 1968, Visby-reglerne, indeholder en række bestemmelser, der på betydningsfulde områder indebærer en

revision af de gamle Haag-regler. Man har dog ikke ved denne revision villet ændre det kompromis imellem bortfragter- og befragterinteresser, som Haag-reglerne er et udtryk for, hvorfor man på konferencen bestræbte sig på at undgå sådanne ændringer i de eksisterende regler, som ikke kunne støttes af en overvejende majoritet af de deltagende lande.

Visby-reglerne fastsætter bestemmelser om konnossementets beviskraft, om aftalt forlængelse af den 1-årige forældelsesfrist, om ansvarsbegrænsning, herunder specielt om beløbsbegrænsning, samt om adgang til at lade bortfragterens folk være omfattet af de tilfælde af ansvarsfraskrivelse, der gælder for bortfragteren selv. Endelig indeholder tillægsprotokollen nye regler om konventionens anvendelsesområde.

Ikke mindst spørgsmålet om ansvarsbegrænsning og begrænsningsbeløbene voldte store problemer, og først på konferencens 2. session nåede man frem til et kompromis herom. Resultatet blev en kombination af en begrænsning pr. kollo og pr. kilo, der nærmere er beskrevet nedenfor i bemærkningerne til lovudkastets § 120.

Uddrag af de danske delegationers beretninger fra Bruxelleskonferencerne i 1967 og 1968 er optrykt som bilag 3 og 4.

Spørgsmålet om ratifikation af Visby-reglerne har været drøftet på flere nordiske møder, herunder spørgsmålet om på hvilken måde man skulle indarbejde tillægsprotokollens regler. Der har under disse drøftelser været almindelig enighed om, at de nordiske lande skulle ratificere disse ændringer i og tillæg til Haag-reglerne. Hvad selve indarbejdelsen angik forelå der her to muligheder: enten at fortsætte det i 1937 fastlagte tosporede system med en særlig konnossementslov ved siden af søloven; i så fald skulle konnossementsloven ændres i overensstemmelse med tillægsprotokollen, ligesom der skulle foretages enkelte justeringer i søloven; eller at opgive det tosporede system og i stedet indarbejde konnossementskonventionen med de ændringer og tillæg, der følger af tillægsprotokollen, de såkaldte Haag-Visby-regler, i sølovens 5. kapitel. Under forhandlingerne herom har der i det danske udvalg, specielt fra de medlemmers side der repræsenterer rederierhvervet, været udtalt frygt for at forlade det eksisterende tospo-